

40.

Ο ΑΝΘΟΣ ΖΗΤΕΙ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗΝ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΛΑ.

Ἡ Αὐγοῦλα ποῦ νάναι ;
Κοντεύει τὸ βράδυ,
Καὶ μαῦρο σκοτάδι
Πλακώνει τῇ γῆ·
Παγαίνει 'κεῖ ποῦναι
Διακρὸ κυπαρίσσι,
Παγαίνει στὴ βρύσι,
Δὲν εἶναι οὐδὲ 'κεῖ.
Στ' ἀλώνι, στ' ἀμπέλι,
Στὸν δρόμο κυττάζει·
Καὶ τέλος φωνάζει·
« Αὐγοῦλα μου, Δύγή !
« Δύγή μου, » συχνότατα
Τοῦ ἔθηκε ἀπ' τὰ στήθη,
Καὶ, « Δύγή μου », ἀπεκρίθη
Μίαν ἄλλη φωνή.
Πῶς εἶν' τῆς Αὐγοῦλας,
Ὁ ἄνθος ἐστοχάσθη,
Καὶ πρόθυμα ἐδιάσθη
Νὰ πάη νὰ τῇ βρῇ.
Ἐγύρευε ἀνήσυχος,
ὧσάν περιστέρι,
Γιὰ ναῦρη τὸ τέρι,
Καὶ δὲν τοῦ βολεῖ·
Καὶ τρέχει, καὶ τρέχει,
Καὶ ὄλουθε κυττάζει,
Καὶ δίχως νὰ κρᾶζη
Δὲ μένει στιγμή. —
Τὴν εἶδε προβαίνοντας

Στὴ μέση, κ' ἐφώνηξε·

— « Λόγουλα μου, ἐτρόμαξε

Ὁ ἄνθος σου πολὺν

ἔτοῦτα λαλῶντας,

Κοντάτης παγαίνει,

Ἢ Λόγουλα σιωπαίνει,

Καὶ δὲν τοῦ 'μίλει·

Προσκέφαλο κόκκινο

Τῆς κεῖται ἀπουκάτου·

Κρεββάτι θανάτου

Στενὸ καὶ πικρὸ,

Θανάτου στεφάνι

Τριγύρου στὴν κόμη·

— εἶν' εὐμορφη ἀκόμη

Στὴν ὄψι πολὺ,

Ὁ ἄγγελος ἴσιος

Ἡοῦ πέρνει τὸ 'μίλημα,

Τῆς 'πῆρε μὲ φίλημα

Γλυκὸ τὴν ψυχῇ.

Γιατὶ ἔχει χαμόγελο

Ἀκόμη στὸ στόμα,

Ἡοῦ λὲς μὲς' στὸ χῶμα

Δὲν πρέπει νὰ μπῆ.

Δὲν εἶν' 'πεθαμένη·

Τὴν ὄψιν τηράτε,

Κοιμᾶται, κοιμᾶται

Εἰς ὕπνον βαθεῖ.

Τῆς πέρνει μὲ χέρι

Ἄργὸ τὸ στεφάνι,

Τὸ θγάνει, τὸ θάνει,

Ἄπ' τὴν κεφαλῇ.

Ἢ Λόγουλα κοιμᾶται,

Ἀλήθεια σοῦ λέγω,

Μὴν κλαῖς, γιάτι κλαίγω,
Μανοῦλα, κι' ἐγώ·
Ἴδοῦ τὸ στεφάνι τῆς,
Μὴν γέροντς στὴν ἄλλη
Μερίᾳ τὸ κεφάλι,
Τὰ μάτια μὴν κλῆς!
Στ' ἀρίνω στὰ γόνατα,
Κι' ἀκόμη ἂν ἀργήσῃ
Ἡ Αὐγὴ νὰ ξυπνήσῃ,
Ἐμὲ τὸ φορεῖς.

41.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΠΕΘΕΡΙΚΑ:

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ, ποῦναι ἕψηλὸ καὶ μέγα;
Ἀπόκει κατεβάζανε τῆς ὄρφανούλας γάμο
Μὲ τετρακόσα δυὸ ῥγανα, μὲ χίλιους συμπεθέρους,
Οἱ συμπεθέροι ἴστα χρυσὰ, κι' ὅλοι καβαλλάρεοι,
Κ' ἡ νύφη ἴστα μεταξωτὰ, γαμπρὸς ἴστα κατηφένια.
Ἰστὴ στράτα ποῦ παγαίνανε, ἴστο σπῆτι ποῦ αἰμῶσαν,
Τοὺς δέχτ' ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ, κ' ἡ πεθερὰ τῆς νύφης·
— «Καλῶς τονε τὸ υἱόκα μου, καλὴ γυναῖκα φέρνεις!
— «Μάνα μου, δός τῆς τὰ κλειδιά, δός' καὶ τὰ παρακλειδιά,
Τὶ εἶν' ὡμορφῆ, καὶ νόστιμη, ἄξια καὶ προκομμένη.»
— «Ταχυὰ τὰ δίνω τὰ κλειδιά, ταχυὰ νοικοκυρεῖς.»
Μεσ' τὴν καρδιά τῆς ἐμπήκανε σαράντα δυὸ μαχαίρια:
— «Μάγειρα, ποῦ μαγέρεψες πολλὰ φαγιὰ τοῦ γάμου,
Μαγέρεψε τῆς νύφης μου τριῶν φιδιῶν κεφάλια,
Τῆς ὄχεντρας καὶ τῆς γαλιῆς, καὶ τῆς μονομερίδας.»
Ὅλοι ἴστην ταῦλα ἔκθησαν, κ' ἡ νύφη τρώγει χῶρια·

— « Πάμε, νυφούλα 'στὸν ὄντα, γιατί εἶσαι φοβισμένη,
Θαρρῶ καὶ πείνασες πολὺ, κ' ἐντρέπεσαι νὰ κρίνης·
Γιὰ πᾶρε νόφη, μιά χαψιά, γιὰ πᾶρε, νόφη, δύο. »
Ἀπλόνει μιά, κ' ἀπλόνει δύο, τὴν τρίτα ἐφαρμακώθη,
Κι' ἀπὸ τὴν ταῦλα 'σκώθηκε χλωμοκυτρίνιασμένη·
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της 'στὴν πεθερά της 'πάει·

— « Κάμε, κυρά καὶ πεθερά, γιὰ μιά στάλα νεράκι. »

— « Νύφη, νερὸ δὲν ἤφερες, κ' ἡ ξέστα καὶ νὰ τῶβρη,
'Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ, κ' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·

Σύρε 'στὸν κύρι πεθερὸ, κ' ἂν τῶχη σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τῶχη δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ, καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει. »
Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της, καὶ τὴν ἐπροσκυνάει.

Πηγαίνει καὶ 'στὸν πεθερὸ, καὶ ματαπροσκυνάει·

— « Κάμε, κυρι καὶ πεθερῆ, γιὰ μιά στάλα νεράκι. »

— « Νύφη, νερὸ δὲν ἤφερες, κ' ἡ ξέστα καὶ θὰ τῶβρη;
Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ, κ' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι·

Σύρε καὶ 'στὴ συγγένησσα, κ' ἂν ἔχη σοῦ τὸ δίνει,
Κι' ἂν τῶχη δὲ σοῦ τὸ κρατεῖ, καὶ δὲ σοῦ τὸ στερεύει. »

Κάνει σταυρὸ τὰ χέρια της, καὶ τὸν ἐπροσκυνάει,

Πηγαίνει 'στὴ συγγένησσα, καὶ ματαπροσκυνάει·

— « Κάμε, κυρά συγγένησσα, γιὰ μιά στάλα νεράκι. »

— « Νύφη μου, πότε τῶφερες, κ' ἡ ξέστα καὶ θὰ τῶβρη;
'Πῆραν τὰ γνέφη τὸ νερὸ, κ' ὁ ἥλιος τὸ πηγάδι. »

Παγαίνει καὶ 'σ' αἰτέρι της, καὶ τέτοιο λόγο λέει·

— « Κάμε, αἰτεράκι μου γλυκὸ, γιὰ μιά 'στάλα νεράκι,
Τι ἐψήθησαν τὰ χεῖλη μου ἀπὸ τ' ἀψι φαρμάκι! »

Χρυσὸ σταμνάκιν ἄρπαξε, 'στὴ βρούσι κατεβαίνει,
Κι' ὅσο νὰ πάη κ' ὅσο νάρτη, τὴ βρίσκει 'πεθαμμένη.

Χρυσὸ μαχαίριν ἐβγαλεν ἀπ' ἀργυρὸ θηκάρι,
'Στοὺς οὐρανοὺς τ' ἀπόλυσε, καὶ 'στὴν καρδιά του βρέθη.

Καὶ 'κεῖ καὶ θάψανε τὸ νιὸν ἐβγήκε κυπαρίσσι,

Καὶ 'κεῖ καὶ θάψανε τὴ νιὰν ἐβγήκε καλαμιῶνας·

Ἀντικοτάει ἡ καλαμιὰ, φιλεῖ τὸ κυπαρίσσι.

Κ' ἓνα πουλί ποῦ κάθιζε ἄτης καλάμιος τὰ φύλλα,
Δὲν ἐκελάδιε ἄν πουλί, ἄν κελαϊδοῦν τ' ἀηδόνια,
Μὸν ἐκελάδιε κ' ἔλεγε μ' ἀνθρώπινη λαλίτζα·
— «Γιὰ ἴδιστα τὰ βαρυόμοιρα, τὰ βαρυοχωρισμένα,
Π' ἄν δὲ φιλιῶνται ζωντανά, φιλιῶνται πεθαμμένα !

42.

Ἔτερον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

Ὁ Κωσταντῖνος ὁ μικρὸς, κ' ὁ μικροπαντρεμμένος,
Τὸ Μάι φυτιὰν ἐφύτεψε, τὸ Μάι γυναῖκα ἔπηρε,
Τὸ Μάι τοῦρθε καὶ μῆνυμα νὰ πάγη στὸ σεφέρι,
Καὶ τὸ σεφέρι του μακρὸ κ' ἡ βόγα του ἔναι ἄγιη·
Τὸν παραστέκ' ἡ Κόρη του, καὶ στεφανοτικιά του.
— «Μισοῦεις, Κωσταντάκη μου; κ' ἐμένα ποῦ μ' ἀφίνεις;
— «Πρῶτα σ' ἀφίνω ἄντὸ Θεὸ, καὶ δεῦτερα ἄντ' ἄγιους,
Καὶ τρίτα ἄντὴ μανοῦλα μου, ἄντὰ δυὸ γλυκά μ' ἀδέρφια.»
Μήτ' ἓνα μίλι λείπει ὁ νιός, μήτ' ἓνα, μήτε δύο,
Ἐστὸ σκάνιο τὴν ἐβάλλανε, καὶ τὴν τριχοκουρέψαν,
Τῆς ἄψαν τὰ ξανθὰ μαλλιά, τὴν ὠμορφη πλεξίδα,
Τῆς δίνουν γιδοπρόβατα, κ' ἐκεῖνα ψωριασμένα,
Τῆς δίνουνε κ' ἓνα σκυλλί, κ' ἐκεῖνο λυσοιασμένο,
Τῆς δίνουνε καὶ τρία ψωμιὰ, κ' ἐκεῖνα μουχλιασμένα,
Κι' ἀπὸ τὸ χέρι τὴν κρατοῦν, καὶ τῆς ἄμοιρης τῆς λένε·
— «Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ βαρυχιονισμένο;
Ἐκεῖ θὰ πάς νὰ βραδιαστῆς, κ' ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃς,
Κι' ἄν δὲ χιλιάσῃς πρόβατα, κι' ἄν δὲ μυριάσῃς γίδια,
Ἐστὸν κάμπο νὰ μὴ κατεβῆς νὰ τὰ περιβοσκήσῃς,
Καὶ ἄντὸ ποτάμι μὴν ἐρτῆς νὰ τὰ περιποτήσῃς !»
Πέρνει τὴν στράτα ἡ ὄρφανή, πέρνει τὸ μονόπατι,

Κι' ὡς τ' ὄθελεν ἡ μοῖρα τῆς, τ' ὠρίδ' τὸ ροιζικό τῆς,
Τ' ἄρνι τῆ ἀρνι τῆς γέννουνε, κ' ἡ προβατίνα πέντε,
Κ' ἐχίλιασε τὰ πρόβατα, κ' ἐμύριασε τὰ γίδια·
Καὶ ἴσ' ἐχίλιασε τ' ἄρνιά, καὶ ἐμύριασε τὰ γίδια.
Ἐπερῆσαν χρόνοι καὶ χρονιάς, καὶ μῆνες κ' ἐβδομάδαις,
Ἐστὸς κάμπους ἐκατέβηκε νὰ τὰ περιβοσκήσῃ.
Καὶ ἴσ' τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ νὰ τὰ περιποτήσῃ.
Νὰ σοῦ κι' ὁ Κῶστας πῶρχονταν ἴσ' τὸν κάμπο καβαλλάρης.
— «Γεῖά σου, χαρά σου, πιστικέ.» — «Καλῶς τὸ παλικάρι.»
— «Ποιανοῦ ἔναι αὐτὰ τὰ πρόβατα; ποιανοῦ ἔναι αὐτὰ τὰ γίδια;
— «Τὰ πρόβατά ἔναι τῆς βροντῆς, τῆς ἀστραπῆς τὰ γίδια·
— «Ποιανοῦ κι' ὁ χαϊδοπιστικός, πῶχει ἀηδονιοῦ λαλίτσα;
— «Ὁ πιστικός ποῦ τὰ βοσκεῖ τοῦ Κωσταντῆ ἡ γυναῖκα.»
— «Καλὰ τῶπε ἡ καρδοῦλα μου, καλὰ τῶπε ἡ καρδιά μου!»
Βουτσιά δίνει τοῦ μαύρου του, ἴσ' τὸ σπῆτι του παγαίνει·
— «Γεῖά σου, χαρά σου, μάνα μου.» — «Καλῶς τὸ τὸ παιδί μου.»
— «Μάνα, ποῦν' ἡ γυναῖκα μου; μάνα, ποῦν' ἡ καλή μου;»
— «Παιδί μου, ἔκεινη ἀπέθανεν ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους.»
— «Δεῖξε μου τὸ μνημοῦρι τῆς, νὰ πᾶ' νὰ τὸ συγκλάψω,
Νὰ βάλω κερολίβανο γιὰ τὸ μνημόσυνό τῆς.»
— «Ἐκεῖνο, υἱέ μου, ἐχόρτιασε, καὶ γνωρισμοὺς δὲν ἔχει,
Τὸ ἴσ' πλάκωσε ξεραγκαθιά, τὸ ἴσ' σκέπασε τζουκνίδα.»
— «Κι' ἴσ' ἂν ἦν' ἀκόμα ζωντανή, τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;»
— «Ἰσ' ἂν ἦν' ἀκόμα ζωντανή, κόβου τὸ κεφάλι.»
— «Μάνα μου, ἀξία ἡ κρίσις σου, κι' ὁ Θεὸς νὰ ἴσ' τὸ πλερώσῃ.»
Βουτζιά δίνει τοῦ μαύρου του, ἴσ' τὸν κάμπο κατεβαίνει,
Κι' ὁ μαῦρος ἐγονάτισε, κ' ἡ Κόρη ἀπάνου εὐρέθη.
Πάλαι βουτσιά τοῦ ἴσ' βάρεσε, ἴσ' τὸ σπῆτι του γυρίζει·
— «Μάννά νηνε ἡ γυναῖκα μου, μάννά νηνε ἡ καλή μου!»
— «Κῶστα μου ἴσ' τὴν εὐρηκες, κόψε μου τὸ κεφάλι.»

43.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ.

Σαράντα πέντε μάστορες κ' ἑξήντα μαθητάδες
Τρεῖς χρόνους ἐδουλεύανε τῆς Ἀρτας τὸ γιοφύρι·
Ὀλημερίς ἐχτίζανε, κι' ἀπὸ βραδύς γκρεμιέται.
Μοιρολογοῦν οἱ μάστορες, καὶ κλαῖν' οἱ μαθητάδες·
— « Ἀλλοίμονο 'στους κόπους μας, κρῖμα 'στὰς δούλεψαίς μας,
Ὀλημερίς νὰ χτίζωμε, τὸ βράδυ νὰ γκρεμιέται ! »
Καὶ τὸ στοιχειὸ ἀποκρίθηκεν ἀπ' τὴ δεξιὰ καμάρα·
— « Ἄν δὲ στοιχειώσῃ ἄνθρωπο, τείχος δὲ θεμελιώνει·
Καὶ μὴ στοιχειώσῃ ὄρφανὸ, μὴ ξένο, μὴ διαβάτη,
Παρά τοῦ πρωτομάστορα τὴν ὥρια τὴ γυναῖκα,
Πῶρχετ' ἀργὰ τ' ἀποταχυκ', πῶρχετ' ἀργὰ τὸ γιόμα. »
Τ' ἄκουσ' ὁ πρωτομάστορας, καὶ τοῦ θανάτου πέφτει,
Κάνει γραφὴ καὶ στέλνει τὴν μὲ τὸ πουλὶ, τ' ἀηδόνι·
« Ἀργὰ 'ντυθῆ, ἀργ' ἀλλαχτῆ, ἀργὰ νὰ πάη τὸ γιόμα,
Ἀργὰ νὰ πάη καὶ νὰ διαβῆ τῆς Ἀρτας τὸ γιοφύρι. »
Καὶ τὸ πουλὶ 'παράκουσε, κι' ἀλληῶς ἐπῆγε κ' εἶπε·
« Γουργὰ 'ντυσου, γουργ' ἀλλαξε, γουργὰ νὰ πῆς τὸ γιόμα,
Γουργὰ νὰ πῆς καὶ νὰ διαβῆς τῆς Ἀρτας τὸ γιοφύρι. »
Νάτῃνε κ' ἐξανάφανεν ἀπὸ τὴν ἄσπρη στράτα·
Τὴν εἶδ' ὁ πρωτομάστορας, ῥαγίζετ' ἡ καρδιά του.
Ἀπὸ μακρὰ τοὺς χαιρετᾶ, κι' ἀπὸ μακρὰ τοὺς λέει·
— « Γειά σας, χαρά σας, μάστορες, καὶ σεῖς οἱ μαθητάδες,
Μὰ τ' ἔχει ὁ πρωτομάστορας κ' εἶν' ἔτσι χολλασμένος ;
— « Τὸ δαχτυλίδι τ' ὤπασε 'στὴν πρώτη τὴ καμάρα,
Καὶ ποῖος νὰ 'μπῆ, καὶ ποῖος νὰ βγῆ τὸ δαχτυλίδι ναῦρη ; »
— « Μάστορα, μὴν πικραίνεσαι, κι' ἐγὼ νὰ πῆς 'στὸ φέρω·
Ἐγὼ νὰ 'μπῶ, κ' ἐγὼ νὰ βγῶ, τὸ δαχτυλίδι ναῦρω. »
Μηδὲ καλὰ 'κατέβηκε, μηδὲ 'στὴ μέση ἐπῆγε·

— « Τράβα, καλέ μ', τὴν ἄλυσσο, τράβα τὴν ἀλυσίδα,
Τὶ ὄλον τὸν κόσμον ἀνάγυρα, καὶ τίποτε δὲν ἦρα. »

Ἕνας πηχάει μὲ τὸ μιστρί, κι' ἄλλος μὲ τὸν ἀσθέστη,
Πέρνει κι' ὁ πρωτομάστορας, καὶ ρίχνει μέγα λίθο·

— « Ἀλλοίμονο ἴσθι μοῖρα μας, κρίμα ἴσθι ροιζικό μας,
Τρεῖς ἀδερφάδαις ἤμασταν, κ' ἦ τρεῖς κακογραμμέναις.

Ἢ μιά ἔχτισε τὸ Δούναβι, κ' ἡ ἄλλη τὸν Λύλωνα,

Κ' ἐγὼ ἡ πλειὸ στερνόντερη τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι!

Καθὼς τρέμ' ἡ καρδοῦλα μου, νὰ τρέμη τὸ γιοφύρι!

Κι' ὡς πέφτουν τὰ μαλλάκια μου, νὰ πέφτουν οἱ διαβάταις!

— « Κόρη, τὸν λόγον ἔλλαξε, κι' ἄλλη κατάρρα δόσε,

Πόχεις μονάκριβ' ἀδερφὸ, μὴ λάχη καὶ περάση. »

Κι' αὐτὴ τὸν λόγον ἔλλαξε, κι' ἄλλη κατάρρα δίνει·

— « Σίδερον ἡ καρδοῦλα μου, σίδερο τὸ γιοφύρι, »

Σίδερο τὰ μαλλάκια μου, σίδερο κ' οἱ διαβάταις!

Τι ἔχω ἀδερφὸ ἴσθιν ξενιτεῖά, μὴ λάχη καὶ περάση. »

44.

Ο ΒΛΑΧΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ.

Βλάχος ἀποκοιμήθηκε ἴψηλά σ' ἓνα λιθάρι,

Καὶ χάνει χίλια πρόβατα, καὶ πεντακόσα γίδια.

Ὅταν ἔυπνᾷ ὁ πιστικὸς, κι' ὅταν ἔυπνᾷ ὁ Βλάχος,

Χαλεύει γιὰ τὰ πρόβατα, τηράζει γιὰ τὰ γίδια,

Τηράει δεξιὰ, τηράει ζερβιά, καὶ δὲ θλέπει κανένα.

Ἐπιακε τὸ στρατὶ στρατὶ χαλεύοντας τὰ γίδια·

Ἰσθὶ στρατάν ὁποῦ ἴπηγαινε κουτζὸ λύκο ἀπανταίνει·

— « Λύκο, μὴν εἶδες πρόβατα; λύκο, μὴν εἶδες γίδια; »

— « Πότε μ' ἐβάλες πιστικὸ, μ' ἐβάλες τυροκόπο,

Ποῦ μ' ἐρωτᾷς γιὰ πρόβατα, ποῦ μ' ἐρωτᾷς γιὰ γίδια; »

Θωρεῖς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ ποῦναι ψηλὸ καὶ μέγα ;
Ἐστὸν πάτο ἔναι τὰ πρόβατα, καὶ ἔστην κορφή τὰ γίδια,
Κ' ἓνα σκυλλάκι τὰ φυλάει, σκυλλὶ τοῦ γιδοκλέφτη·
Κάνω νὰ πιάκω τὸν ἄρνη, καὶ πιάνω τὸ κατζίκι,
Καὶ τὸ κατζίκι ἐφώναξε, καὶ ὁ σκύλλος τὸ ἔγροικάν·
Σαράντα βράχαις μ' ἔβγαλε, κ' ἔξηντα μονοπάτια,
Κ' ἐκεῖ ποῦ μ' ἐκωλόσερνε, χορτάρι μὴ φυτρώσῃ !»

45.

ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ ΒΛΑΧΟΒΟΣΚΟΥ.

Βγῆκαν Κλέφταις ἑστὰ βουνά,
Γιὰ νὰ κλέψουν ἄλογα·
Κι' ἄλογα δὲν ἤρρανε,
Πῆρανε τ' ἄρνάκια μου,
Καὶ τὰ κατζικάκια μου.
Πᾶνε !, πᾶνε !, πᾶνε ! πᾶν !
Ὅχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος, οὐχ, καυμένος !
Προβατάκια μ' !
Κατζικάκια μ' !
Βάι !

Ἐπῆραν τὴν καρδάρια μου,
Πῶπηζα τὸ γάλα μου.
Πῆρανε τὴ φλογέρα μου
Μέσ' ἀπὸ τὰ χέρια μου·
Πᾶνε ! πᾶνε ! πᾶνε ! πᾶν !
Ὅχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος !
Φλογερίτζα μ' !
Καρδαρίτζα μ' !
Βάι !

Πήραν μου τὸ λάγιο ἄρνι,
Ποῦχε τὸ χρυσὸ μαλλί,
Τ' ἀσημένιο κέρατο.

Πᾶνε ! πᾶνε ! πᾶνε ! πᾶν !

Οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος !

Προβατάκι μ' !

Λαγιαρνάκι μ' !

Βάι !

Περκαλώσε, Παναγιᾶ,

Νὰ παιδέψης τὴν κλεψιά !

Ἄχ, καὶ νὰ τοὺς ἐπλακώναν,

Ἄχ, καὶ νὰ τοὺς ξαρματόιναν

Μέσα 'στὰ 'λημέρια τους,

'Κείνους καὶ τ' αἰτέρια τους !

Οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος, οὐχ, καυμένος !

Προβατάκια μ' !

Κατζικάκια μ'.

Βάι !

Ἄν μ' ἀκουσ' ἡ Παναγιᾶ,

Καὶ παιδέψῃ τὴν κλεψιά,

Ματαῖδῶ τὸ λαγιαρνί

'Στὸ 'δικό μου τὸ μαντρί,

Τὴν ἡμέρα τῆ Λαμπρῆ

Θὰ νὰ ψῆσω παχὺ ἄρνι

Ποῦ νὰ πέφτ' ἀπ' τὸ σουεῖλι !

Οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος ! οὐχ, καυμένος !

Προβατάκι μ' !

Λαγιαρνάκι μ' !

Βάι !

46.

ΠΑΡΑΙΟΝΟ ΠΟΥΛΙΟΥ.

Ένα πουλί ἔκαμε φωλιά στῆς λειμονιάς τὸ φύλλο,
Φύσισε ἀνεμοστρόβιλος κ' ἐπῆρε τὴ φωλιά του.
Τὸ πῆρε ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιάς του,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιά 'στὰ χεῖλινα 'στὴν πηγάδα·
Πᾶν τὰ κοράσια γιὰ νερὸ, καὶ τοῦ τὴνὲ χαλοῦνε·
Τὸ πῆρε ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιάς του,
Κ' ἐπῆγε κ' ἔκαμε φωλιά μέσα 'στὸν καλαμιῶνα·
Κ' ἐκεῖ βοριάς ἐφύσησε, τοῦ πῆρε τὴ φωλιά του·
Τὸ πῆρε ἡ παραπόνεσι κ' ἡ λαῦρα τῆς καρδιάς του,
Πῆγε καὶ 'μυριολόγουνε 'στῆς 'μυγδαλιᾶς τὸ φύλλο.
Βασιλοπούλα τ' ἄκουσεν ἀπ' ὄριο παραθύρι·

— «Νάχα, πουλί, τὰ κάλλη σου, καὶ τὸν κιλαϊδισμό σου,
Τ' ὀριόπλουμό σου τὸ φτερό, τὴν ὄρια σου λαλίτσα! »
— «Τὶ τᾶθελες τὰ κάλλη μου, καὶ τὸν κιλαϊδισμό μου,
Τ' ὀριόπλουμό μου τὸ φτερό, τὴν ὄρια μου λαλίτσα,
Ποῦ τρῶς τὸ διαλεχτὸ φαγί, κ' ἐγὼ λιανοστουρνάρι,
Ποῦ πίνεις τὸ καλὸ κρασί, κ' ἐγὼ νερὸ ἀπ' τ' αὐλάκι,
Ποῦ σὺ πέφτεις σὲ πάπλωμα, σὲ κεντητὰ σεντόνια,
Κ' ἐγὼ τὸ βαυροροϊζικο 'στοὺς κάμπους καὶ 'στὰ χιόνια,
Ποῦ καρτερεῖς τὸν ἄγουρο νὰ παίξης νὰ γελάσης,
Καὶ καρτερῶ τὸν κυνηγὸ γιὰ νὰ μὲ κυνηγήτη,
Γιὰ νὰ μὲ ψήση 'στὴν φωτιά νὰ κάτζη νὰ δειπνήση!
Στέκουν 'στὸν τόπο σου, κυρά, κ' ἐμὲ μὴ μὲ ζηλεύης,
Γιατὶ τὸν πόνο τ' ἀλλουνοῦ κάνεις δὲν τονὲ 'ξέρει. »

47.

Στοίχημα.

Ὁ Κωσταντῆς κι' ὁ Βασιλιάς ἀντάμα τρών καὶ πίνουν,
 Κι' ἀθηβολὴν εὐρήκανε ποιὸς ἔχει κάλλιο Μαῦρο.
 Ὁ Βασιλιάς βάνει φλωριά, τί ἔχει πολὺ λογάρι,
 Κι' ὁ Κωσταντῆς εἶναι φτωχὸς καὶ βάνει τὸ κεφάλι.
 Ὡς τ' ἄκουσε κ' ἡ λυγερὴ τοῦ Κωσταντῆ ἡ γυναῖκα,
 Ἐστὸ σταυλὸν ἐκατέβηκε, βρώμι ἔστὸ σφράϊστο βάνει·
 — « Ἄν ἀπεράσῃς, Μαῦρε μου, τοῦ Βασιλιῶς τὸ μαῦρο,
 Θὰ νὰ σοῦ σκόσω τὴν ταγὴ σαρανταπέντε φοῦκταις·
 Τούταις ταῖς ζάβαις ποῦ φορῶ πέταλα θὰ ἴσ ταῖς κάμω,
 Καὶ τὰ σχολαρικὰκια μου καρφιὰ τῶν πεταλιῶν σου »
 Σαράντα μίλια ἐτρέξανε, καὶ τὰ σαράντα ἀντάμα,
 Καὶ ἔστα σαράντα τέσσερα πρὸς τὰ σαράντα πέντε,
 Στέκει καὶ διαλογίζεται τὰ λόγια τῆς κυρᾶς του.
 Ἐὰν ἀστραπὴ τοῦρθ' ἀπ' ὀμπρὸς, καὶ ἔσά βροντὴ ἀπ' ὀπίσω,
 Τὸν ἄφηκε ἀπὸ ἔπισω του δέκα μελιῶνε τόπο·
 — « Στέκα, κ' ἐγῶμαι βασιλιάς, μὴ μὲ παραντροπιάζῃς,
 Τὸ στοίχημα ποῦ βάλλαμε, διπλὸ νὰ σοῦ τὸ δώσω ! »

48.

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΜΠΕΚΙΟΥ.

Τρίτη, Τετράδι θλιβερὴ, καὶ Πέφτη μαυρισμένη
 Παρασκευὴ ἑξημέρωσε, (νὰ μ' εἶχε ἑξημερώση !)
 Ποῦ ὁ Μπέκιος ἐκουθέντιασε μὴ Φραγκορωμιοποιῦδα.
 Παρασκευὴ τὴν ἀγαπᾷ, Σαββάτω κι' ὄλη ἡμέρα,
 Καὶ Κυριακὴ τὸν πιάσανε, καὶ ἔστων Κατὴ τὸν πέρνονε.

Ὁ Μπέκιος 'πάγει ἀπ' ὀμπροστά, 'σὰ νύφη στολισμένη,
Κι' ὀπίσω 'πάγει ἡ μάνα του με πίκρα, με φαρμάκι·
Κ' ἡ Ῥωμαιοπούλα τῶλεγεν ἀπὸ τὸ παραθύρι·
— «Μπέκιο μου, σὺρε στὸ καλὸ, καὶ 'στὴν καλὴ τὴν ὥρα,
Κι' ἂν ἦναι γιὰ τὴν ἑξαγορά, ἐγὼ σ' ἑξαγοράζω·
Βάνω τὰ γρόσια 'στὴν ποδιά, καὶ τὰ φλωριά 'στὴν τζέπη,
Κι' ἂ δέ μου σώσουνε κι' αὐτὰ, πουλῶ καὶ τὰργαστήρια,
Ὅπου τὰ 'ξετιμώσανε δέκα χιλιάδαις γρόσια·
Κι' ἂ δέ μου σώσουνε κι' αὐτὰ, πουλῶ τὸ ντουλαμά μου,
Κι' ἂ δέ μου σώση κι' οὐδ' αὐτὸς, πουλιῶμαι κι' ἀπ' αὐτὴ μου.
Τὸνα μου χεῖλι χιλιά 'χει, καὶ τᾶλλο δυὸ χιλιάδαις,
Καὶ τὸ κάμαροφρύδιμου ἀμέτρητο λογάρι.»
Ἐντὺθ' ἡ νιά, στολιστ' ἡ νιά, καὶ 'στοῦ Κατῆ παγαίνει,
Λαμποκοποῦν τὰ μάτια της, ἀστράφτ' ἡ φορεσιά της·
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἀνέβη 'στοῦ Κατῆ, πέφτει καὶ προσκυνάει·
— «Ῥωμῆά, νιὸς δὲν ἐθιάμμαξα, καὶ γέροντας θιαμάζω,
Πέσμου, τὸν πόνο σου, Ῥωμῆά, καὶ δίκιο νὰ σοῦ δώσω.»
— «Σὰν ποῦδ' χωράφι ἐσπάρθηκε, καὶ δὲ θὰ ν' τὸ θερίσουν,
'Σὰν ποιά Κόρη 'γεννήθηκε, καὶ δὲ θὰ ν' τὴ φιλήσουν;
Ἐγὼ τὸν Μπέκιον ἀγαπῶ, κ' ἐγὼ τὸν Μπέκιο θέλω,
Κι' ὅτι κι' ἂν τονὲ κάμετε, 'δικός μου θὰ νὰ γένη.»
— «Μπέκιο δὲν ἔχεις ἄδικο, τὸ δίκιο σου μεγάλο,
Τώρα ποῦ τὴν κουβέντιασες, γυναίκα νὰ τὴν πάρης.»

49.

Ο ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΟΥ.

Χριστέ μου τί θαυμάρωσε τοῦ Κωσταντίνου ὁ μαυρός,
Γιατ' ἔχει σέλλα δλόχρυση κι' ἀργυρο-σαλιβάρι,
ἔχει καὶ τὰ σκαλόλουρα μὲ τὸ φιλι πλεμμένα !
Τὸν Κωσταντίν' ὄσαις κι' ἀν' ὄδῳ, ὄλαις τὸν ἀγαποῦνε,
Κι' ὄσα κοράσια τὸν ἰδοῦν ὄλα φιλιὰ τοῦ δίνουν,
Μιά κόρη ν' Αἰγυπιοτίσσα τὸν βλέπει, δὲν τοῦ δίνει,
Μόνε τὸν ἐσυχνορωτάει ἀν' ἦναι 'παντρεμμένος·
— «Ἐγὼ, Κόρ', εἰμ' ἀνόπαντρος, νὰ 'παντρευτῶ γυρεύω»
Κι' ὁ μαυρός δὲν εἶχε φωνή, μὲ μιὰς φωνῆ λαβαίνει·
— «Κοράσια, μὲν πιστεύεται τοῦ ψεύτη τ' ἀφαντός μου·
Σὲ κάθε χώρα τρεῖς ἔχει, σὲ κάθε κάστρο πέντε,
ἔχει καὶ σ' Ἀργυρόκαστρο τῆ στεφανοτικιά του»
Ἐτούταις φεύγουν ἀπὸ ὄδῳ, κ' ἐκείναις ἀπὸ 'κειθε,
Φεύγουνε 'σὰ λαφόπουλα, 'γρίμια κυνηγημένα·
— «Ἄσε με, Μαυρε μ', ἄσε με, κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ σὲ περάσω ἀπ' ἀλικαῖς, νὰ σὲ φορτώσω ἀλάτι·
Νὰ βίξω μύδι ἀπὸ τῆ μιὰ, καὶ μύδι ἀπὸ τὴν ἄλλη,
Νὰ βίξω μισοσάμαρα βουβάλα 'γγαστριωμένη·
Κι' ὄθε 'ναι λάσπαις καὶ νερά νὰ σὲ καθαλλικέω,
Κι' ὄθε 'ναι λιανοστούρναρο νὰ σὲ ξεκαλλιγόνω !
— «Ἄσε μ', ἀφέντη μ' ἄσε με, κ' ἐγὼ νὰ σ' τ' ἀντιμέψω·
Νὰ κατεβῆς σὲ πόλεμο, νὰ 'μπῆς νὰ πολεμήσης;
Νὰ σκύψω τὸ κεφάλι μου, νὰ κόψουν τὸ 'δικό σου!»

50.

ΟΙ ΧΑΡΑΜΙΔΕΣ.

Ὁ Ιάννης ὁ πραγματευτῆς ὁ Ιάννης ὁ στρατιώτης
Σέρνει μουλάρια δώδεκα λογάρι φορτωμένα,
Ἐν τὰ πέντε σούρνει τὸ φλωρί ς' τὰ ἕξη τὸ λογάρι,
Κ' ἡ μούλα ἡ χρυσοκάλυγη σούρνει τὸν νιὸν ἀφέντη.
Μάσκες ὁ νιὸς ἔς τὴν ἐρημιά, στὰ Τούρκικα λειβάδια
Ποῦ στέκουσιν Κλέφταις ἑστὰ βουνά, καὶ χαραμοὶ ἑστοὺς κάμπους.
Στέκει καὶ διαλογίζεται καὶ διασκορπάει τὸ νοῦ του.

— «Τάχα μὴν εἶναι Κλέφταις ἔδω, μὴν εἶν' καὶ χαραμίδες;»
Νάσου κ' οἱ Κλέφταις πῶρχονταν σαράντα δύο νομάτοι,
Ἐπιασαν κ' ἐξεφορτώνων τὰ ἔρημα μουλάρια.

— «Παιδιά μὴ ξεφορτώνετε τὰ ἔρημα μουλάρια,
Γιατ' εἰμ' ὁ ἔρμος μοναχὸς καὶ δὲν ἔμπορ' α φορτώσω.»

— «Τηράτε τοῦ διαβόντρ' ὁ υἱὸς, τῆς μάντισσας ἡ κλήρα,
Δὲν κλαίει τὴ ζωήτσα του, ποῦ θέλα τὸν σκοτώσουν,
Μοῦν κλαίει τὸ ξεφορτώμα, ποῦ δὲν ἔμπορ' α φορτώσῃ.»
Ὅλοι βαροῦν τον μὲ σπαθιά κι' ὅλοι μὲ τὰ χαντσάρια,
Κι' ὁ Καπετάνος τὸν βαρεῖ μὲ μυτερὸ μπηνιαλί.
Πρῶτα τὸν ἐμακέλεψαν, κ' ὕστερα τὸν ρωτᾶνε·

— «Πές μας, πές μας πραγματευτῆ, καὶ σὺ καυμένη Ιάννη,
Πεῦθε κρατεῖ τὸ σώϊ σου, ποῦθε κρατ' ἡ σειρεία σου;»

— «Κακὸ ζακόνι πῶχετε ἐσεῖς οἱ χαραμίδαις
Πρῶτα σκοτώνετ' ἄθρωπο, κ' ὕστερα τὸν ρωτᾶτε.

Ἡ μάνα μ' ἀπ' τὸ Γαλατᾶ, κι' ὁ κύρης μου ἀφ' τὴ Πόλι,
Κ' ἔχ' ἀδερφὸ ἑστὴ ξενιτεῖά ποῦ λείπει δέκα χρόνια,
Κι' ἄλλοι μοῦ λέν' τ' ἐπέθανε, κι' ἄλλοι μοῦ λέν' τ' ἐχάθη,
Κι' ἄλλοι μοῦ λέν' τ' εἶν' χαραμῆς καὶ μὲ τοὺς κλέφταις πάει.»
Σκόφτει καὶ τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν γλυκοφιλάει·

Στὸν ὄμο του τὸν ἔκοψε καὶ 'στὸν γιαντὴρ τὸν σώνει'
— «Γιαντὴρ, πολλοὺς ἐγιάντρησε σφαιμμένους καὶ κοιμμένους,
Κι' ἐμὲ τὸν ἀδερφοῦ μου θὰ μοῦ τονὲ γιαντρήσης.»
— «Μὰ γὼ πολλοὺς ἐγιάντρησα σφαιμμένους καὶ κοιμμένους
Μὰ τ' ἀδερφοῦ σου ἡ μπηναλιά δὲ λαίνει δὲ λατρεύει.»
Χρυσὸ μαχαίριν ἔβγαλεν ἀπ' ἄργυρο θηκάρι,
'Ψυλὴ φωνήτσαν ἔσουρε καὶ στὴ καρδιά τὸ μπήγει'
— «Μαστόροι Καλαβρυτινοί, πετροπελεκιτάδαις,
Νὰ πελεκύστε μάρμαρα νὰ φκιάστ' ἕνα κυβούρι
Μάιτε πλατὸ μάιτε στενὸ ἴσια γιὰ δυὸ νομάτους,
Καὶ 'στὴ ζερβιά δεξιά μεριά ν' ἀφήστε παραθύρια,
Νὰ μπαίν' ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴ, δροσιὰ τὸ μεσημέρι
Νὰ μπενογαίνει τὸ πουλί νὰ φέρνει τὰ μαντάτα
Νὰ γράφω 'στὴ φτερούγα του τῆς μαύρης μας μανοῦλας.»

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

ΣΗΜ. Ὅντος τοῦ ἑκδότου κακοῦ διορθωτοῦ, ἐπεξέφυγον τυπο-
γραφικὰ παροράματα, ὧν τὰ μὲν ἀντιβαίνουν εἰς τοὺς κανό-
νας τῆς ὀρθογραφίας ἢ τῆς ὀρθογραφίας ἢ τῆς στίξεως, ἕτερα
δὲ χεῖρονα βλάπτουσι τοῦ νοήματος τὴν εὐκρίνειαν. — Τὰ
πρῶτα συσταίνονται εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ κοινοῦ, τὰ δὲ ὡς
ἐφεξῆς διορθοῦνται.

Σελ.	Στίχ.	Ἀναγίνωσκε.
49	25	τὸ ἄγνωστον.
59	27	κηδεμονεύοντος
142	25	δε.
202	34	ὄργασμοῦ.
234	9	τοὺς Πανδέκτας
256	42	ἐκτεινομένους
»	43	μέλαν
268	2	ἐνετόχομεν
278	12	εἶναι ἰδική μου!
293	49	Δωδεκαδέλτου.
304	24	σταθμεύσας
»	30	σύμβολον
360	32	ἀδελφοῦ Βασιλείου.
457	6	νὰ παραβῆ
492	28	Θεογονικῶν αἰώνων.
537	22	Διὸ, τοῦτο